

UNIVERSITATEA LIBERĂ INTERNAȚIONALĂ MOLDOVA
FACULTATEA ȘTIINȚE SOCIALE ȘI ALE EDUCAȚIEI

REGULAMENT PRIVIND ÎNTOCMIREA ȘI SUSȚINEREA TEZELOR DE LICENȚĂ
(pentru specialitățile administrate de Catedrele Psihologie și Științe ale Educației; Asistență Socială și Sociologie "Nicolae Sali")

Aprobat în ședința Consiliului Profesorat
din 30 septembrie 2020, proces verbal nr.2
Decan /Svetlana Rusnac

1. DATE GENERALE.

În conformitate cu Codul Educației al Republicii Moldova Nr.152 din 17.07.2014 articolul 89 (6), studiile superioare de licență se finalizează cu "susținerea examenului și/sau tezei/proiectului de licență".

Teza de licență constituie o lucrare cu caracter teoretico-empiric, întocmită în baza activităților realizate în cadrul stagiilor de practică prevăzute în planul de studii la anul absolvent: III/IV - pentru studenții care-și fac studii la zi, și IV/V - la frecvență redusă. Titlul tezei de licență trebuie să fie concret și să reflecte obiectul cercetării rezultat din conținutul programelor de studii, stabilit în conformitate cu Strategia Educațională a Facultății și finalitățile programelor de studii la specialități.

Conținutul tezei de licență urmează să reflecte formarea finalităților de studii.

Finalități de cunoștințe:

- stabilirea cadrului teoretic al cercetării în domeniu;
- posedarea cunoștințelor despre metodologia și metodele de cercetare științifică în domeniul profesional;
- cunoașterea bazele intervenției practice în diverse domenii ale specialității – psihodiagnostic și expertizare, anamneză și studiu de caz, consiliere psihologică și asistențială, psihoterapie, etc., adoptând o viziune critică și nuanțată privind modelele asistențiale ale persoanei, grupului și fenomenului psihosocial în conformitate cu principiile etice și deontologia profesională.

Finalități de abilități:

- elaborarea designului experimental al proiectului de licență, utilizând metode și tehnologii moderne, demonstrând competențe de explorare a informației științifice corespunzătoare, respectând principiile etice, cu citarea surselor, evitarea plagiatului și denaturării rezultatelor;
- selectarea și aplicarea perspectivelor demersului practic în raport cu persoana, grupul și situația, respectând principiile etice și deontologia profesională și în conformitate cu conținutul problemei și comanda socială;
- generalizarea rezultatelor cercetării experimentale, elaborarea de concluzii și recomandări practice;
- posedarea capacității de muncă în echipă și de organizare a relațiilor interpersonale.

Finalități de competențe:

- promovarea imaginii unui specialist în domeniul științelor socio-umane contemporan, caracterizat de profesionalism în activitatea de cercetare și intervenție, de autenticitate, toleranță socială, spirit creativ și inovativ, responsabilitate personală, deschidere spre schimbare, autonomie a deciziilor;
- împărtășirea de atitudini empatice și de asertivitate, de respect față de valorile general-umane, multiculturale, etico-profesionale și aplicarea acestora în relațiile cu ambianța socială și în cadrul profesiei;
- operaționalizare a cunoștințelor teoretice din domeniu și de metodologie a cercetării, făcând distincție dintre abordările teoretice științifice, științifico-populare sau cu caracter speculativ, utilizând tehnicile de informare și de activitate independentă în procesul de dezvoltare continuă

profesională, autodezvoltare prin autocunoaștere, autoevaluare și gândire critică, cunoscând o limbă de circulație internațională și tehnologiile informaționale moderne.

Tema tezei de licență urmează:

- să reflecte problemele de cel mai mare interes teoretic și practic din domeniul de cercetare, fiind de o actualitate deosebită și de importanță majoră pentru știința și viața cotidiană;
- să-i solicite autorului valorificarea cunoștințelor acumulate și posibilitatea de a realiza aplicarea lor practică, de a-și aduce contribuția personală la soluționarea aspectelor practice derivate din temă;
- să fie asigurată de condiții care ar facilita cercetarea: posibilități de documentare, de elaborare a aparatului de investigație practică, de realizare a cercetărilor în teren, de efectuare a calculelor, inclusiv statistice, de analiză cantitativă și calitativă a datelor etc.

2. PROIECTAREA ACTIVITĂȚII DE CERCETARE ÎN CADRUL TEZEI DE LICENȚĂ

În scopul realizării cercetării studentul sub conducerea conducătorului științific întocmește un plan al activităților. Planul de activitate al studentului poate fi întocmit în conformitate cu recomandările față de o cercetare din domeniul științelor socio-umaniste, în care se prevăd anumite etape consecutive, selectate din literatura din domeniu și care în varianta de mai jos sunt completate cu etape suplimentare, reieșind din specificul unei lucrări de licență:

- 1) stabilirea temei;
- 2) fixarea obiectivelor;
- 3) selectarea surselor de informare;
- 4) investigația cadrului teoretic al cercetării (teoria problemei);
- 5) expunerea cadrului teoretic al cercetării;
- 6) întocmirea problemei cercetării;
- 7) stabilirea tipului de cercetare;
- 8) elaborarea ipotezelor;
- 9) definirea unităților de analiză și de înregistrare;
- 10) specificarea unităților (populației) studiate;
- 11) construcția variabilelor (descrierea calitativă);
- 12) cuantificarea (descrierea cantitativă);
- 13) alegerea metodelor de cercetare; stabilirea tehnicilor și procedeele de lucru – în conformitate cu decizia despre caracterul lucrării: experiment de constatare, experiment formativ etc.;
- 14) culegerea datelor;
- 15) selectarea modalităților de prelucrare a datelor; stocarea datelor; prelucrarea datelor;
- 16) analiza datelor (verificarea ipotezelor);
- 17) rezolvarea aspectelor de grafică și design la calculator;
- 18) interpretarea rezultatelor;
- 19) formularea propunerilor de soluționare a problemei cercetării vizate în lucrare; elaborarea concluziilor și a recomandărilor practice;
- 20) prezentarea tezei conducătorului științific;
- 21) prezentarea tezei și a materialelor suplimentare la catedră;
- 22) susținerea preventivă a tezei de licență;
- 23) pregătirea avizului și a recenziei respective;
- 24) prezentarea tezei în ședința plenară publică a comisiei pentru examenul de licență.

Planul este fixat într-un orar al activităților, realizate în cadrul îndeplinirii lucrării de licență, cu indicarea perioadelor concrete de timp. Fiecare din etapele planificate se prezintă ca o activitate, care își găsește reflectare în lucrarea de licență.

Stabilirea temei de cercetare. Tema de cercetare se stabilește în conformitate cu interesul de cunoaștere al studentului și competențele conducătorului științific, vizează o problemă cu semnificație și importanță socială, urmând să răspundă la anumite „comenzi sociale”.

Fixarea obiectivelor cercetării. Se va face distincție între *obiectivele generale*: elucidarea specificului unui fenomen (descrierea lui în baza analizei surselor teoretice); realizarea unei diagnoze (determinarea particularităților manifestării fenomenului prin aplicarea unui instrument de cercetare); formularea de

explicații privind manifestarea fenomenului, relațiile lui cu alte fenomene; identificarea unor concluzii, soluții, strategii de acțiune, efecte ale unor acțiuni în cazul implicării formative etc.; și obiectivele particulare cu referință la caracterul problemei selectate pentru cercetare.

Cadrul teoretic al cercetării. Constă din analiza cadrului conceptual-teoretic al problemei. În acest scop se efectuează un studiu al surselor bibliografice cu scopul:

- a) evidențierii elementelor principale în explicarea fenomenului;
- b) evidențierea tezelor de consens și a celor aflate în dispută;
- c) analiza modelelor teoretico-empirice: cazuri de verificare a unor ipoteze și rezultatele obținute;
- d) măsura în care cercetările anterioare corespund cu domeniul vizat pentru cercetare (adecvarea în timp, cultură, cadru social etc.);
- e) detașarea aspectelor care necesită noi clarificări.

Definirea problemei cercetării. Orientarea spre semnificația socială a temei conduce la urmărirea unui răspuns la o anumită „comandă socială”, la delimitarea unei probleme care se prezintă ca o deficiență în cadrul fenomenului studiat și asupra căreia se poate efectua o analiză și concluziona în vederea unor rezolvări.

Tipul de cercetare. Cercetarea răspunde specificului temei și obiectivelor. În cercetarea standard se recurge deopotrivă la nivelul teoretic și cel empiric al cunoașterii, se combină metode de culegere a datelor, de analiză a lor, de construcție teoretică în baza informației noi. În cadrul lucrării de licență cercetarea poate fi efectuată în cadrul unui experiment de constatare sau formativ. În stabilirea tipului de cercetare urmează să se precizeze: este sau nu cercetarea bazată pe interacțiunea cu populația, dacă nu, ce metode se folosesc în scopul adunării materialului empiric (studiul documentelor, observația externă etc.); ce grad de structurare a instrumentelor de cercetare se solicită; cum este dozată analiza cantitativă și calitativă; se recurge sau nu la analiză comparativă, longitudinală; se presupune o reprezentativitate sau se limitează doar la o ilustrare etc.

Elaborarea ipotezelor. Ipoteza se prezintă ca un enunț referitor la relația dintre două și mai multe fenomene, o explicație plauzibilă din punct de vedere al experienței practice și al cercetărilor anterioare, conținând un aspect nou, neidentificat. Ipoteza conține în sine posibilitatea testării empirice în scop de obținere a unor explicații suficiente pentru a demonstra corectitudinea sau incorectitudinea presupunerii. Ipoteza se situează între teorie și observație. Ipoteza nu este o simplă constatare – constatarea nu mai are nevoie de verificare și demonstrare, nu este o predicție – predicția este un rezultat al verificării ipotezelor.

Eșantionarea. Constă din extragerea a unui număr de unități statistice din universul cercetat. Se realizează în funcție de tipul de cercetare.

Construcția variabilelor și elaborarea schemei descriptive de cercetare. Constă în definirea dimensiunilor, indicatorilor și indicilor empirici în scop de operaționalizare a conceptelor puse în discuție în cadrul cercetării: definirea unor aspecte ale conceptelor care comportă posibilitatea măsurării.

Cuantificarea. Constă din elaborarea unor scheme de descriere calitativă, care permit măsurarea modului de manifestare a fenomenului studiat.

Alegerea metodelor, tehnicilor și procedeele de cercetare. Se realizează, ținându-se cont de: adecvanța metodelor și tehnicilor specificului temei și obiectivelor urmărite; posibilitatea utilizării lor în cadrul social ales pentru cercetare; dispunerea de logistica necesară (resurse umane și materiale). În anumite condiții se poate recurge la elaborarea unor instrumente de cercetare specifice în funcție de obiectivele lucrării.

Culegerea, stocarea și prelucrarea datelor. În funcție de natura surselor, tipul de cercetare, metodele folosite etc. se programează culegerea datelor, prelucrarea lor în conformitate cu condiția metodei utilizate, stocarea în baze de date. Prelucrarea se realizează în conformitate cu obiectivele cercetării, recurgându-se la metode statistice adecvate scopului și obiectivelor cercetării.

Verificarea ipotezelor. În baza informație cantitativă se confruntă rezultatele studiului empiric cu ipotezele.

Interpretarea rezultatelor. Se prezintă ca o analiză calitativă a rezultatelor cantitative, care se realizează prin implicarea informației selectate în cadrul analizei teoretico-conceptuale și prin observație a fenomenului.

Întocmirea concluziilor și recomandărilor. Concluziile se referă la un nou model teoretic, rezultat din cercetarea efectuată. Recomandările răspund „comenzii sociale”.

Conducerea tezei de licență se realizează de catedrele de profil prin numirea cadrelor didactice coordonatoare. Titlul tezelor și licență și coordonatorii sunt confirmate prin ordinul rectorului.

3. CONȚINUTUL TEZEI DE LICENȚĂ

Compartimentele tezei de licență și volumul lor sunt descrise în Tabelul 3.1. Tezele conțin partea de bază (compartimentele 1-6) și partea complementară (compartimentele 7-11). Volumul părții de bază a tezei de licență este de 30-40 pagini, inclusiv materialul ilustrativ (figurile și tabelele). Volumul materialului ilustrativ nu va depăși 30% din volumul părții de bază. Volumul părții complementare nu se limitează.

Tabelul 3.1. Compartimentele tezei de licență și volumul lor

	Denumirea compartimentelor	Volum, pagini, format A4, font 12, interval 1,5
1.	FOAIA DE TITLU	1
2.	CUPRINS	1-2
3.	LISTA ABREVIERILOR (în conformitate cu necesitatea)	1
4.	INTRODUCERE	2-4
5.	COMPARTIMENTE DE BAZĂ ALE TEZEI DE LICENȚĂ (cu denumiri concrete ale capitolelor respective)	25-30 (2 capitole)
6.	CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	1-2
	Total pagini (inclusiv materialul ilustrativ)	30-40
7.	BIBLIOGRAFIE	nu mai puțin de 30 surse bibliografice
8.	ANEXE	nu se limitează
9.	DECLARAȚIE* PRIVIND ORIGINALITATEA CONȚINUTULUI LUCRĂRII DE LICENȚĂ	1
10.	AVIZUL CONDUCĂTORULUI TEZEI DE LICENȚĂ	1
11.	AVIZUL EXTERN	1
12.	DURATA RAPORTULUI (se pregătește în Power Point)	15-20 min

1. **Foaia de titlu** indică la instituția de învățământ, facultatea și catedra care a coordonat realizarea stagiilor, autorul tezei de licență, titlul tezei, conducătorul, autorul (semnăturile lor) (**vezi Anexa 1**).

2. **Cuprinsul** reflectă compartimentele tezei de licență și paginile în care sunt amplasate (**vezi Anexa 2**).

3. **Introducerea** prezintă câteva subcompartimente.

Actualitatea cercetării. Subcompartimentul prevede judecățile autorului asupra oportunității alegerii temei din considerente teoretice și practice, care prezintă un aport la dezvoltarea domeniului și, inclusiv, la formarea profesională. Stabilește caracterul actual al cercetării practice și teoretice, reieșind din abordările problemei în literatura din domeniu și realitatea psihosocială. Indică la raportul dintre problema studiată și problemele din cotidian. Actualitatea cercetării se prezintă ca o aprofundare în subiectul investigației, relevarea tuturor aspectelor teoretice legate de acesta și probarea lor în cadrul unei cercetări experimentale.

Problema investigației: este formulată într-o frază, care reflectă corespondența dintre studiul efectuat și necesitatea soluționării teoretice și practice a unei situații specifice, prin investigarea unui anumit aspect și stabilire a unor soluții.

Obiectul cercetării: se referă la aspectul teoretico-practic, selectat pentru un studiu mai detaliat, care constituie un fenomen sau un proces, o categorie sau un concept etc.

Scopul cercetării: reflectă elucidarea anumitor particularități ale obiectului investigației, elaborarea unui program de activitate sau cercetare, expunerea unor concluzii relevante studiului.

Obiectivele investigației: se împart în teoretice și practice și presupun un plan sumar al efectuării investigației în scopul explicării problemei alese pentru cercetare – studiul aspectelor teoretice, precizarea prin analiză teoretică și practică a unor noțiuni, elucidarea unor particularități, identificarea factorilor, construirea modelelor, elaborarea aparatului de cercetare, evidențierea unor rezultate specifice etc.

Ipotezele cercetării: modelul ipotetic al investigației, formulat în fraze testabile empiric, care reflectă cunoașterea problemei la nivel teoretic și raportul cu propriile observații. Urmează să reflecte anumite relații dintre cauză și efect. Este formulat în tezele care-și pun scopul unei testări empirice a problemei alese pentru cercetare.

Baza conceptuală a cercetării: nominalizarea teoriilor, abordărilor, principiilor, conceptelor, modelelor și a autorilor lor, rezultate din analiza literaturii din domeniu.

Metode, procedee și tehnici de cercetare: se împart în *teoretice* – studiu al surselor bibliografice, analize, sinteze, clasificări; *de colectare a materialului empiric* – experimentale, alese în conformitate cu obiectivele; *de prelucrare statistică și interpretare a datelor* – în scopul analizei cantitativ-calitative.

Baza experimentală a cercetării: indicarea populației și descrierea eșantionului supus cercetării în conformitate cu criteriile care urmează a fi supuse probării experimentale.

Importanța lucrării (în anumite cazuri, în funcție de caracterul tezei, se specifică și aspectul inovator): contribuții personale ale autorului în elucidarea problemei propuse pentru studiu.

Termeni-cheie: noțiunile de bază, utilizate în conformitate cu problema, obiectul, scopul și obiectivele lucrării. Noțiunile sunt aduse în ordine alfabetică, ilustrând competențele achiziționate pe parcursul realizării lucrării.

4. **Argumentarea teoretică a studiului (analiza situației și a elaborărilor teoretice în domeniul de cercetare)** reflectă contribuțiile științifice ale cercetătorilor din domeniu în reflectarea temei enunțate. Conținutul textului urmează să corespundă următoarelor cerințe:

- să respecte tema aleasă, conținând abordări ale problemei de studiu și elemente științifice inovatorii;
- să elucideze evoluția cercetărilor, contribuția diferitor autori, profunzimea tratării problemei;
- să evidențieze conceptele de bază, care deservește înțelegerea problemei;
- să expună convingător și logic ideile principale, realizând o sinteză și expunând concluzii.

Capitolul teoretic este axat pe verificarea finalităților de cunoaștere: a capacității de trecere de la concepte și modele teoretice, la variabile direct observabile în realitate. În **8-12 pagini** este expus modelul teoretico-explicativ al cercetării: sunt prezentate cadrul conceptual, teoriile de referință, pe care se fundamentează metodologia cercetării. În conformitate cu conținutul cercetării, poate fi analizat cadrul legal, prevederile politicilor sociale, se poate face referință la cercetări similare, efectuate în țara noastră și peste hotare. În finalul analizei este oferit un model ipotetic care urmează a fi verificat în scopul elaborării de concluzii și recomandări, iar în anumite condiții – implementării de programe asistențiale.

Se recomandă următoarea structură a compartimentului.

Primul paragraf prezintă analiza termenilor care se află în relație cu obiectul cercetării și pregătește investigația empirică: precizarea prin citare a câte 4-5 definiții (cu referință la autori și surse) care reflectă obiectul cercetării, stabilirea înțelesului termenilor utilizați; identificarea tratărilor specifice și a sensurilor generale; construcția unui sistem conceptual pentru domeniul selectat.

În cel de-al *doilea paragraf* sunt analizate ideile autorilor de referință, sau abordările teoretice de bază ale fenomenelor/proceselor cercetate în proiectul de licență. Tot aici își pot găsi locul analiza cadrului legal, a situației cercetării fenomenului în țara noastră etc.

În *paragraful trei* este prezentată operaționalizarea conceptelor – transformarea conceptelor generale în dimensiuni și variabile particulare, măsurabile, procesul de trecere de la nivelul conceptual la cel empiric, direct observabil în realitate. Schema de operaționalizare a conceptelor vă va ajuta să vă organizați ideile coerent, în vederea construcției instrumentelor de lucru pentru partea practică. Această schemă include:

- 1) identificarea dimensiunilor conceptelor-cheie – a însușirilor, atributelor pe care conceptul le identifică în realitate;
- 2) stabilirea variabilelor - realități manifeste (observabile în mod nemijlocit), cât și stări latente, care nu pot fi direct observabile (măsurabile), dar care pot fi cercetate prin indicatori direct observabili;
- 3) selectarea indicatorilor - elaborarea indicilor empirici, a entităților conceptuale derivate din analiza teoretică și observabile în realitate;
- 4) expunerea modelului operațional al obiectului cercetării.

În cadrul analizei teoretice a obiectului cercetării se fac referințe la sursele bibliografice consultate, respectându-se prevederile SM ISO 690-2012 “Informare și Documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare” (aprobat prin hotărârea INSM nr. 871-ST din 05.04.2012) (**vezi Anexa 3**).

În text, referințele bibliografice se indică în paranteze pătrate, inserate în text, de exemplu [7]. În cazul mai multor referințe - [7, 12, 15].

Pentru întocmirea tezei de licență se vor consulta minimum 30 surse bibliografice.

Utilizarea cât mai largă a surselor denotă maturitate științifică și documentare fundamentală în tema aleasă pentru studiu, din care cauză în fiecare pagină urmează să fie redată cât mai multe surse. Textul trebuie să corespundă următoarelor cerințe: continuitatea expunerii, consecutivitatea logică a ideilor, caracterul convingător al demonstrațiilor.

5. Prezentarea cercetării empirice (în 15-20 pag.) prezintă partea experimentală a lucrării. În condițiile când s-a realizat doar un experiment de cercetare, lucrarea se va rezuma doar la un compartiment, care reflectă această activitate, efectuarea experimentului formativ sau a unei implicări cu caracter de rezolvare practică a problemei solicită un compartiment în plus. Prezentarea cercetării se poate realiza și în câteva compartimente, reieșind din conținutul obiectivelor practice.

În debut, într-un subcompartiment aparte, sunt expuse ***principiile metodologice și metodele cercetării***:

- obiectul investigației practice;
- scopul experimental;
- obiectivele experimentale;
- etapele realizării cercetării experimentale;
- descrierea eșantionului;
- prezentarea modelului ipotetic;
- specificarea metodelor și tehnicilor folosite: scurta lor descriere; menirea.

Obiectul investigației experimentale reflectă problema, expusă în debutul lucrării, fiind corespondent obiectului general al cercetării. Eșantionul cercetării este descris în conformitate cu criteriile calitativ-cantitative, solicitate de conținutul obiectivelor experimentale.

În următoarele subcompartimente sunt expuse rezultatele experimentale. Se recomandă, în scopul menținerii unei consecutivități și expuneri logice a textului, următoarea structură a compartimentelor:

- conținutul ipotezei de lucru/operationale;
- menționarea metodei, folosite în scopul controlării ipotezei;
- descrierea cantitativă a rezultatelor cercetării;
- analiza lor calitativă, inclusiv prin utilizarea metodelor de calcul matematico-statistic;
- concluziile cu privire la confirmarea sau infirmarea ipotezei;
- concluzii generalizate.

Prezentarea rezultatelor cercetării poate fi realizată prin intermediul tabelelor, schemelor, graficelor, diagramelor etc., expuse în text și/sau în anexe. Se recomandă includerea în structura capitolelor a formelor grafice de prezentare a materialului relevant pentru o descriere succintă și ilustrativă a rezultatelor cercetării. În anexe pot fi prezentate tabele generale cu date, rezultatele largi ale calculului statistic, reflectat în text dor în formă de coeficienți, textul sau descrierea deplină a unor metode mai puțin cunoscute în practica cercetării. În condițiile când teza reflectă un experiment formativ, în anexe poate fi prezentată descrierea activităților în formă de program general și plan al fiecărei în parte, anumite stenograme etc.

Capitolul se finalizează cu un compartiment aparte, care reflectă concluziile generale, rezultate din cercetarea empirică, iar în cazul aplicării unui experiment formativ – din implementarea programului dat.

În condițiile prezenței unui al treilea compartiment sunt expuse detaliat sarcinile experimentului formativ, principiile elaborării programului, descrierea participanților, particularitățile activităților, ipotezele și verificarea lor prin compararea datelor test-retest. Se fac referințe la experimente similare.

6. În **Concluzii și recomandări** se conține rezumarea succintă a ideilor formulate în debutul investigației și a rezultatelor obținute:

- rezumatul principalelor idei expuse în lucrare;
- demonstrațiile cu privire la caracterul finit al studiului efectuat în conformitate cu obiectul și obiectivele propuse;
- concluziile teoretice și practice, rezultate din cercetare;
- sugestii și recomandări practice.

7. Lucrarea se finalizează cu **Bibliografie**.

4. DESIGN-UL TEHNIC AL TEZEI DE LICENȚĂ

Tezele sunt culese la calculator și prezentate în 2 exemplare (unul este întors autorului după susținere). Textul tipărit este imprimat pe hârtie A4, legat în copertă. Textul se culege cu utilizarea caracterelor Times New Roman, mărimea literelor – 12, distanța dintre rânduri – 1,5 intervale. Amplasarea în pagină: câmp stânga – 3,0; dreapta – 1,5; sus și jos – 2,5. Fiecare compartiment – capitol - începe dintr-o pagină nouă.

În text se utilizează forme de evidențiere:

- a capitolului – caractere îngroșate, litere majuscule: de ex. **INTRODUCERE**;
- a subcompartimentelor – caractere îngroșate: de ex. **I.1. Elaborări teoretice ale problemei schimbării sociale**;
- a unor părți componente – caractere îngroșate: **Scopul cercetării practice**;
- a cuvintelor preluate dintr-o limbă străină – caractere oblice: *training*; *feed-back*;
- a unor definiții, concluzii, specificații importante – caractere oblice: ex. Astfel, în finalul acestei expuneri se poate concluziona despre *raportul direct strâns între consumul de droguri și anxietate*.

Prezentarea rezultatelor cercetării poate fi realizată prin intermediul tabelelor, figurilor, formulelor, fotografiilor, etc., expuse în text și/sau în anexe. Se recomandă includerea în structura capitolelor a formelor grafice de prezentare a materialului relevant pentru o descriere succintă și ilustrativă a rezultatelor cercetării. Formulele, tabelele, figurile și fotografiile se numerează, luând în considerare numărul capitolului, de exemplu, Figura 2.5 (în textul explicativ) sau Fig. 2.5. (în titlul figurii). Formula se amplasează în partea stângă a rândului, iar numărul ei – în partea dreaptă.

Tabele se prezintă în conformitate cu următoarele cerințe:

- numărul tabelului și un titlu (explicație), ex.: Tabelul 2.1. Mediile căpătate prin aplicarea testului de capacitate comunicative;
- numerotarea se face prin fixarea numărului capitolului și a numărului de ordine al tabelului;
- numărul și titlul tabelului se plasează deasupra tabelului;
- în textul explicativ la fel se utilizează formularea Tabelul 2.1;

- dacă tabelul este preluat dintr-o altă lucrare, după titlul și numărul tabelului se va indica între paranteze pătrate sursa acestuia.

Figurile se prezintă în conformitate cu următoarele cerințe:

- orice tip de ilustrație de tipul grafice, hărți, fotografii, desene, schițe etc. poartă numele de „figură“;
- numerotarea figurilor, în conformitate cu ex. – Fig.2.1. Expriamarea coeziunii de grup în debutul stagiului militar, se plasează dedesubtul acestora;
- numerotarea se face prin fixarea numărului capitolului și a numărului de ordine al figurii;
- în textul explicativ se utilizează formularea Figura 2.1;
- dacă figura este preluată exact sau dacă datele care au fost folosite pentru construirea graficului au fost preluate, trebuie să fie menționată sursa datelor.

Comportă anumite cerințe prezentarea bibliografiei; utilizate în elaborarea lucrării. Listele bibliografice urmează să ilustreze competența teoretică a autorului tezei, capacitatea lui de a analiza profund tema propusă.

Prezentarea bibliografiei se face în conformitate cu SM ISO 690-2012 “Informare și Documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare” (aprobat prin hotărârea INSM nr. 871-ST din 05.04.2012) (**vezi Anexa 3**).

În listele bibliografice se expune pentru început literatura, editată în limba română, engleză, franceză etc. (cu caractere latine), mai apoi – cea prezentată cu caractere chirilice. Se menține strict ordinea alfabetică. Mai multe publicații ale unui autor pot fi expuse în simplă ordine alfabetică a titlurilor sau sunt prezentate în ordine invers cronologică a anului de editare. În condițiile prezenței unor coautori – de la lucrările individuale, la cele scrise în colaborare. Când lucrările unui autor au apărut în același an se respectă ordinea alfabetică a titlurilor, specificându-se după anul ediției o altă ordine – a,b,c etc. Astfel, în referințele din text se fac aceleași însemnări cu litere, pentru ca cititorul lucrării să înțeleagă cert, care ediție a fost citată.

NB. La teza de licență se anexează avizul semnat de către conducătorul de teză (Anexa 4), avizul unui specialis/colectiv de specialiști asupra tezei de licență (se recomandă avizarea tezei în cadrul organizației de practică) (Anexa 5).

5. CRITERII DE EVALUARE A TEZEI DE LICENȚĂ

Evaluarea tezei de licență se realizează în cadrul Comisiei de Licență. la evaluare se ține cont de:

- 1) prezentarea designului cercetării în introducere (consecutivitatea și corectitudinea planificării activității de cercetare, stabilirea problemei, obiectului, scopului, obiectivelor investigației empirice, formularea ipotezelor, constituirea eșantionului și selectarea metodelor de cercetare, planificarea activităților investigative);
- 2) capacitatea de a realiza un studiu bibliografico-stiințific, selectând și prezentând cele mai relevante investigații din domeniu care argumentează ipotezele experimentale);
- 3) prezentarea rezultatelor cercetării experimentale: capacitatea de a generaliza informația, a o analiza, clasifica și a sintetiza datele relevante, a le explica și a elabora concluzii);
- 4) capacitatea studentului de a prezenta lucrarea, inclusiv prin utilizarea mijloacelor electronice), de a argumenta și ilustra rezultatele cercetării întreprinse;

Notă: pentru susținerea tezei de licență se acordă până la o oră academică.

6. RESPONSABILITATEA PRIVIND ORIGINALITATEA CONȚINUTULUI LUCRĂRII DE LICENȚĂ

În vederea asigurării calității și contracarării plagiatului, în conformitate cu prevederile Codului Educației al Republicii Moldova Nr.152 din 17.07.2014, ale Codului cu privire la Știință și Inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15.07.2004, Legii privind drepturile de autor și drepturile conexe a Republicii Moldova nr. 139 din 02.07.2010, Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 880 din 22.11.2012 cu privire la Strategia Națională în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020, precum și conform ordinului Rectorului ULIM Cu privire la originalitatea lucrării de licență/master,

studentul autor al tezei semnează declarația de proprie răspundere privind originalitatea conținutului lucrării de licență (Anexa 6), pe care o anexează în finalul lucrării.

7. EXAMENUL DE LICENȚĂ, REALIZAT ÎN CADRUL SUSȚINERII TEZEI DE LICENȚĂ

În cadrul susținerii tezei de licență, studenții susțin o probă de examinare cu caracter integrator, subiectele căruia se referă la conținutul tezei de licență, sunt fixate în procesul-verbal și vizează:

- *verificarea cunoștințelor*: definirea și explicarea noțiunilor-cheie, cunoașterea și explicarea abordărilor teoretice de bază la tema tezei;
- *verificarea abilităților*: explicarea și analiza metodelor utilizate în demersul experimental;
- *verificarea competențelor*: cunoașterea principiilor etico-profesionale, abilitatea de a face concluzii și recomandări relevante organizației de practică și necesităților din domeniu.

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA LIBERĂ INTERNAȚIONALĂ DIN MOLDOVA
FACULTATEA ȘTIINȚE SOCIALE ȘI ALE EDUCAȚIEI
CATEDRA PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

Irina COLUN

**DEZVOLTAREA COEZIUNII DE GRUP LA MILITARI ÎN TERMEN PE PARCURSUL
PRIMILOR LUNI DE SERVICIU MILITAR**

Teză de licență

Admis pentru susținere

Șef Catedră Psihologie și Științe ale Educației

lect. univ., dr. Neli Balode

” ” _____ 2020

*Conducător științific: Svetlana RUSNAC,
doctor în psihologie, conferențiar universitar*

*Autor: Irina Colun, studentă la anul III,
specialitatea Psihologie*

Chișinău - 2021

CUPRINS

LISTA ABREVIERILOR	3
INTRODUCERE	4
1. ANALIZA TEORETICĂ A ROLULUI FAMILIEI ÎN ACCEPTAREA DE SINE A COPILULUI	8
1.1. Contribuții teoretice privind rolul familiei în formarea personalității: analiza conceptelor-cheie	8
1.2. Rolul comunicării și interrelaționării în mediul familial asupra dezvoltării personalității copilului: modele teoretice explicative	11
1.3. Modelul teoretic al influenței mediului familial asupra acceptării de sine a copilului	15
2. CERCETAREA EXPERIMENTALĂ A ROLULUI MEDIULUI FAMILIAL ÎN ACCEPTAREA DE SINE A COPILULUI	17
2.1. Metodologie și metode de cercetare	17
2.2. Rezultate și interpretări ale influențelor mediului familial asupra acceptării de sine a copilului	21
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	31
BIBLIOGRAFIE	33
ANEXE	
DECLARAȚIE PRIVIND ORIGINALITATEA CONȚINUTULUI LUCRĂRII DE LICENȚĂ	
AVIZUL CONDUCĂTORULUI TEZEI	
AVIZUL EXTERN	

Prezentarea bibliografiei se face în conformitate cu SM ISO 690-2012 “Informare și Documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare” (aprobat prin hotărârea INSM nr. 871-ST din 05.04.2012)

EXEMPLE DE REFERINȚE LA PUBLICAȚII TIPĂRITE

ACTE NORMATIVE

Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor sezoniere: nr. 1273 din 19.11.2004. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2004, nr. 212/217. <http://lex.justice.md/md/%20295767/>

Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe: nr.293-XIII din 23.11.1994. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 1995, nr. 13. <http://lex.justice.md/md/336156/>

Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova. Nr. 259-XV din 15 iulie 2004. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 30.07.2004.

CĂRȚI

Palii A. Cultura comunicării. Chișinău, 1999.

Tave D. Inbreeding and brood stock management. Rome, 1999.

Семенов В. В. Философия: итог тысячелетий. Философская психология. Москва, 2000.

Niculescu O., Verboncu I. Management. București, 1996.

Permin A., Hansen I. Epidemiology, diagnosis and control of poultry parasites. Rome, 1998.

Costenco T., Costenco C. Ciuperci din Moldova. Chișinău, 2004.

Balan V., Cimpoieș Gh., Barbăroșie M. Pomicultura. Chișinău, 2001.

Агафонова Н. Н., Богачева Т. В., Глушкова Л. И. Гражданское право: учеб. пособие для вузов. Москва, 2002.

...mai mult de trei autori

Stan N. ș. a. Tratat de legumicultură. Chișinău, 2004.

...fără autori

Anuarul Statistic al Republicii Moldova 2005. Chișinău, 2005.

AUTOREFERAT, TEZĂ

Sava P. Productivitatea agrișului în funcție de soi și distanța de plantare: autoref. al tezei de doctor în șt.agricole. Chișinău, 2003.

Дадю К. И. Продуктивность спуровых насаждений яблоней в зависимости от плотности посадки: автореф. дисс. на соиск. ученой степени канд. с.-х. наук. Москва, 1985.

Mardare I. Concepția cognitiv-structurală de creare a sistemelor intelectuale pentru restabilirea imaginilor. Teză de dr.hab. în tehnică. Chișinău, 2008.

Вишняков И. В. Модели и методы оценки коммерческих банков в условиях неопределенности: дисс. канд. экон. наук. Москва, 2002.

CONTRIBUȚII

... din reviste

Adăscăliței M. Tăierea de reîntinerire a pomilor de măr. In: Agricultura Moldovei, 1997, nr 9, p. 17-22.

...din lucrări științifice

Rurac M. Influența prelucrării de bază a solului asupra unor însușiri fizice. In: Culegere de lucrări științifice a Universității Agrare de Stat din Moldova, 2001, vol. 9, p. 95-99.

...din materialele simpozioanelor

Babuc V. ș. a. Cercetări și realizări în tehnică. In: Realizări, programe, perspective. Tezele conf. jubiliare internaționale. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 1995, p. 152-157.

Timuş A., Ghizdavu I. Mortalitatea naturală a larvelor – factor de reglare al nivelului populaţional al speciei *Lyonetia clerckella*. In: Protecţia integrată a plantelor: realizări şi probleme: tezele simpoz. int. şt., 2-4 oct. 2000. Chişinău: Agrarum, 2000, p. 209-211.

EXEMPLE DE REFERINŢE LA DOCUMENTE ELECTRONICE

MONOGRAFII

Hârnuş S., Ohrimenko S., Cernei G. Tehnologiile informaţionale şi problemele globale ale dezvoltării societăţii. Chişinău, 2008. <http://www.ase.md/Inside/PersonalPagesRomCom.phtml>

CONTRIBUŢII

Dumitrescu D. Evaluarea în biblioteci. In: UniBIB. 2007. <http://www.bcub.ro/articoledr.htm>

Roberts K. An analysis of group processes in farmer learning: the Australian experience. In: The journal of agricultural education and extension [online]. 2000, vol.6, nro. 4. <http://library.wur.nl/ejae/v6n4t.html>

Ordonarea bibliografiei se face în conformitate cu specificul tematicii proiectului, de exemplu, dacă lucrarea prezintă cadrul normativ, apoi documentele de drept constituie un compartiment aparte, amplasat în debutul listelor. În listele bibliografice se expune pentru început literatura, editată în limba română, engleză, franceză etc. (cu caractere latine), mai apoi – cea prezentată cu caractere chirilice. Se menţine strict ordinea alfabetică. Mai multe publicaţii ale unui autor pot fi expuse în simplă ordine alfabetică a titlurilor sau sunt prezentate în ordine invers cronologică a anului de editare. În condiţiile prezenţei unor coautori – de la lucrările individuale, la cele scrise în colaborare. Când lucrările unui autor au apărut în acelaşi an se respectă ordinea alfabetică a titlurilor, specificându-se după anul ediţiei o altă ordine – a,b,c etc. Astfel, în referinţele din text se fac aceleaşi însemnări cu litere, pentru ca cititorul lucrării să înţeleagă cert, care ediţie a fost citată.

**AVIZ
LA TEZA DE LICENȚĂ**

Elaborată de studentul/a _____

Facultatea Științe Sociale și ale Educației

Domeniu general de studiu: _____

Domeniu de formare profesională: _____

Specialitate (program de studiu) : _____

Conducător științific: _____

I. Aspectul structural-formal al tezei:

1. Prezentarea grafică a lucrării (imprimare la calculator, punerea în pagină, citarea corectă a surselor și referințelor bibliografice). _____

Aprecieri: _____

2. Structura logică a tezei - pe capitole, puncte și subpuncte, cu introducere și încheiere-concluzii.

Aprecieri: _____

II. Calitatea conținutului tezei:

1. Suportul doctrinar logic și convingător prezentat în partea teoretică a lucrării.

Aprecieri: _____

2. Actualitatea și varietatea geografică a surselor de referință.

Aprecieri: _____

3. Caracterul novator al rezultatelor cercetării factologice, plus valoarea științifică personală realizată de student.

Aprecieri: _____

III. Gradul de responsabilitate a studentului în procesul de elaborare a tezei, regularitatea consultațiilor susținute cu mentorul cercetării.

Aprecieri: _____

III Concluziile coordonatorului tezei: Teza de licență cu titlul „_____”

elaborată de studenta/ul _____, (se indică gradul de corespondență cerințelor stipulate în program _____ și merită a fi propusă pentru apreciere

Comisiei de Licență.

Data: _____ 2021

Semnătura coordonatorului _____

AVIZ
LA TEZA DE LICENȚĂ

Elaborată de studentul/a _____

Facultatea Științe Sociale și ale Educației

Specialitate: _____

Numele, prenumele, funcția (titlul științific), locul de muncă al autorului avizului: _____

1. *Prezentarea grafică a lucrării (imprimare la calculator, punerea în pagină, citarea corectă a surselor și referințelor bibliografice).* _____

Apreciere: _____

2. *Structura logică a tezei- pe capitole, puncte și subpuncte, cu introducere și încheiere-concluzii.*

Apreciere: _____

3. *Suportul doctrinar logic și convingător prezentat în partea teoretică a lucrării.*

Apreciere: _____

4. *Actualitatea și varietatea geografică a surselor de referință.*

Apreciere: _____

5. *Caracterul novator al rezultatelor cercetării factologice, plus valoarea științifico-practică personală realizată de student.*

Apreciere: _____

Concluziile autorului avizului: Teza de licență cu titlul „_____”
elaborată de studenta/ul _____ (se
indică gradul de corespondență cerințelor stipulate în program) _____
și merită a fi propus pentru apreciere Comisiei de Licență.

Data: _____ 2021

Semnătura autorului avizului _____

DECLARAȚIE*
privind originalitatea conținutului lucrării de licență

Subsemnatul(a) _____
absolvent(ă) al (a) Universității Libere Internaționale din Moldova, Facultatea Științe Sociale și ale
Educației, Specialitatea _____,
promoția 2020-2021, declar pe propria răspundere, că lucrarea de licență cu titlul:

elaborată sub îndrumarea dlui/dnei _____,
pe care urmează să o susțin în fața comisiei, este originală, îmi aparține și îmi asum conținutul acesteia
în întregime.

Declar că nu am plagiat altă lucrare de licență, monografii, lucrări de specialitate, articole etc., publicate
sau postate pe internet, toate sursele bibliografice folosite la elaborarea lucrării de licență fiind
menționate în conținutul acesteia.

De asemenea, declar că sunt de acord ca lucrarea mea de licență să fie verificată prin orice modalitate
legală pentru confirmarea originalității, consimțând inclusiv la introducerea conținutului acesteia într-o
bază de date în acest scop.

Data _____

Semnătură student _____

* Declarația se va completa de absolvent cu pix sau stilou cu cerneală albastră și se înserează în lucrarea
de licență a studentului la sfârșitul acesteia ca parte integrantă.